ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Στο Δεύτερο Μέρος (τελευταίο) αυτού του κειμένου, ο Hans Heinz Holz, ένας απ΄ τους γερμανούς μαρξιστές φιλόσοφους που έχει ασχοληθεί ιδιαίτερα με το έργο του Γκράμσι, αναλύει συνοπτικά μερικά ακόμη ζητήματα από το έργο αυτού του μεγάλου επαναστάτη.

του Hans Heinz Holz

Μετάφραση – Επιμέλεια: Παναγιώτης Γαβάνας

Οργάνωση ενός σοσιαλιστικού διεθνισμού υπό εθνικές συνθήκες

Η στρατηγική αντίληψη του Γκράμσι, να κατακτηθεί η ηγεμονία της εργατικής τάξης σαν «cultura nazionale» ήδη στην αστική κοινωνία, μετατόπισε το «εθνικό ζήτημα» στο κέντρο των ιστορικών και πολιτισμικο-φολοσοφικών αντιλήψεων της πολιτικής πάλης. Ένα κομμουνιστικό κόμμα πρέπει επομένως να προσλάβει τον πολιτισμό της χώρας του, ώστε να πείσει την εργατική τάξη για το σοσιαλιστικό και επομένως τον διεθνιστικό στόχο.

Ο δρόμος για την επαναστατική αντικατάσταση τής αστικής τάξης από το προλεταριάτο γίνεται μέσα από την κατάκτηση των πλατιών μαζών, δηλαδή και εκείνων των στρωμάτων του πληθυσμού των οποίων ο πολιτικός προσανατολισμός καθορίζεται ακόμη από τα ηθικά και πολιτισμικά πρότυπα του αστικού κράτους. Το κομμουνιστικό κόμμα κατά τον Γκράμσι, θα πρέπει να εκπληρώσει το επαναστατικό του καθήκον σε συμμαχία με αυτά τα στρώματα –και αυτό στην Ιταλία πριν τον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο, σε συμμαχία με εκείνα τα μικροαστικά στρώματα (ιδιαίτερα στο Βορρά), τα οποία στο προτσές βιομηχανοποίησης δεν έχουν ακόμη προλεταροποιηθεί, καθώς και με τους αγρότες και τους εργάτες γης (ιδιαίτερα στο Νότο), οι οποίοι ζουν ακόμη σε μισοφεουδαρχικές συνθήκες. Επιμένοντας ο Γκράμσι στην ενότητα και στη συνέχεια του εθνικού πολιτισμού, συμπεριλαμβανομένου της διαβάθμισης του κληρικαλισμού που εμφανίζεται σ΄ αυτόν, μέχρι τον αστικό φιλελευθερισμό (τη διαβάθμιση εκείνη που αντιστοιχεί στη [μεγάλη] διαφορά κατά το σχηματισμό των σχέσεων παραγωγής του Βορρά και του Νότου), έθεσε τις θεωρητικές βάσεις για μια πολιτική, η οποία έπρεπε να οδηγήσει τους κομμουνιστές από την –όπως είπε ο Παλμίρο Τολιάτι (1893 – 1964)- «κορπορατιστική στενότητα», στο ενιαίο κίνημα των μαζών.

Πολιτική του ενιαίου κινήματος

Το πρόγραμμα αυτό τέθηκε μετά την Οκτωβριανή Επανάσταση στη Ρωσία και την αποτυχία των επαναστατικών ανατροπών στις δυτικές καπιταλιστικές χώρες, διαφορετικά απ΄ ό,τι πριν. Μόνο στη Σοβιετική Ένωση πέτυχε το γκρέμισμα της παλιάς κοινωνικής τάξης πραγμάτων, εκεί μπόρεσε να αρχίσει η οικοδόμηση του σοσιαλισμού, υπό την προϋπόθεση ότι η κρατική εξουσία βρισκόταν στα χέρια της εργατικής τάξης και του Κομμουνιστικού Κόμματος. Στις υπόλοιπες χώρες ο καπιταλισμός μπόρεσε να σταθεροποιηθεί και να διατηρήσει τις θεσμικές μορφές της αστικής κοινωνίας. Εδώ, η πάλη για το σοσιαλισμό έπρεπε να αρχίσει ως μια αργή διείσδυση στους θεσμούς, σαν μια αλλαγή στάσης ζωής, των προτύπων συμπεριφοράς, των προσδοκιών των πλατιών μαζών, σαν μια σταδιακή αντικατάσταση της ηγεμονίας της αστικής τάξης από αυτήν του προλεταριάτου. Ο Γκράμσι το συνέλαβε αυτό ως τη στρατηγική του «πολέμου θέσεων» σε αντίθεση με την άμεση κατάκτηση της κρατικής εξουσίας στον «πόλεμο κινήσεων», όπως αυτός οδήγησε στη Ρωσία στην Οκτωβριανή Επανάσταση. Η σκέψη του στα «Τετράδια της φυλακής» περιστρεφόταν γύρω από το κεντρικό πρόβλημα, με ποιο τρόπο μπορεί να πραγματοποιηθεί στη ταξική πάλη, μετά τη μετάβαση από τον πόλεμο κινήσεων στο πόλεμο θέσεων, η κυριαρχία της εργατικής τάξης στην Ιταλία. «Μετάβαση από τον πόλεμο κινήσεων και τη μετωπική επίθεση στο πόλεμο θέσεων και στο πολιτικό πεδίο», σημειώνει. «Αυτό μου φαίνεται [ως] το πιο σημαντικό ζήτημα της πολιτικής θεωρίας που τέθηκε από τη μεταπολεμική περίοδο, και το πιο δύσκολο να επιλυθεί». Ο πόλεμος θέσεων χαρακτηρίζεται από μια τεράστια εντατικοποίηση των ηγεμονικών λειτουργιών που διαθέτει ακόμη η κυρίαρχη τάξη –ξεκινώντας από την άμεση κατασταλτική δραστηριότητα του κράτους, [και] μέσω της χειραγώγησης της συνείδησης στα συστήματα εκπαίδευσης, στα μέσα ενημέρωσης, στη βιομηχανία του θεάματος, φτάνει μέχρι τη δημαγωγική κατευθυντήρια γραμμή πολιτικών στοχεύσεων (για παράδειγμα, τον αντικομουνισμό, το ρατσισμό, την αποικιοκρατία)-, για τη διατήρηση των υπαρχόντων σχέσεων, την υπεράσπιση των μετώπων ενάντια στα ρήγματα [που δημιουργούνται]. Ο Γκράμσι έκανε λόγο για το ότι απέναντι σ΄ αυτά είναι αναγκαίες οι «εξαιρετικές ιδιότητες της υπομονής και της εφευρετικότητας», επειδή για την κυρίαρχη τάξη δεν πρόκειται μόνο για τη μορφοποίηση της συμπεριφοράς των κυριαρχούμενων ενάντια στα δικά της συμφέροντα, αλλά και ενάντια στη συνείδηση αυτών των συμφερόντων, στην επιβολή ενός μείγματος καταπίεσης και εξαπάτησης. Για να ειπωθεί έτσι, να αποσπαστεί από τις μάζες η συγκατάθεσή τους στις υπάρχουσες σχέσεις κυριαρχίας ενάντια στην αυθόρμητη δυσφορία τους και εν μέρει να επιβληθεί σ΄ αυτές «καλύτερη γνώση».

Αντιθέτως, η απόσπαση από την κυρίαρχη τάξη πρέπει να τελεστεί βήμα βήμα, με το να καταστούν εύθραυστες οι ηγεμονικές θέσεις της, η μια μετά την άλλη, και να προκληθεί η κατάρρευσή της. Αυτό σημαίνει ότι η κυριαρχία της εργατικής τάξης σ΄ αυτή την

κατάσταση, δε μπορεί να εξασφαλιστεί με μια μετωπική επίθεση σαν δικτατορία του «προλεταριάτου» και να διαμορφωθεί η από δω προκύπτουσα οικοδόμηση του πολιτισμικού ηγετικού ρόλου του προλεταριάτου. Πολύ περισσότερο, για τον Γκράμσι πρόκειται, ήδη υπό συνθήκες της ασκούμενης ακόμη κρατικής εξουσίας της αστικής τάξης, για την οικοδόμηση ενός νέου πολιτισμού, ο οποίος θα διεισδύσει στο σύνολο του έθνους και έτσι θα προκαλέσει σταδιακά τη νέα μορφοποίηση της πολιτικής συμπεριφοράς και βούλησης. Αν η εργατική τάξη θέλει να κατακτήσει την ηγεμονία, πρέπει, την φθίνουσα και σκορπισμένη δημιουργικά πολιτισμική ενέργεια που [οφείλεται] στη θέση άμυνας της αστικής τάξης, να την αντικαταστήσει με τα δικά της επιτεύγματα και ταυτόχρονα να αφομοιώσει τις εθνικές παραδόσεις, για να ενσωματώσει από μόνη της ολόκληρο το έθνος. Ο πόλεμος θέσεων διεξάγεται στο έδαφος των εθνικών ιδιαιτεροτήτων. Εδώ δεν πρόκειται μόνο για την ποικιλία των μορφών έκφρασης του διεθνούς εργατικού κινήματος, αλλά και για την εξειδίκευση της στρατηγικής.

Μεταβατική περίοδος προς τον σοσιαλισμό

Η αλληλοσυσχέτιση με την πολιτική του Κομμουνιστικού Κόμματος Ιταλίας είναι προφανής. Όταν από το 1944 το ΚΚ Ιταλίας εργαζόταν επίμονα για τη μεγάλη συμμαχία με τις μη-κομμουνιστικές –και αυτό στην Ιταλία σημαίνει τις καθολικές- μάζες, τότε κατέληξε στο συμπέρασμα για την ιδιαίτερη ηγεμονική δομή της αστικής ταξικής κυριαρχίας στην Ιταλία. Αυτή στηριζόταν πάνω στη θεσμοθετημένη εξουσία της θρησκείας και της εκκλησίας, στο καθολικό στοιχείο που επικρατούσε στην ιταλική πολιτισμική παράδοση, στο υψηλό ποσοστό των μη-βιομηχανοποιημένων, μισοφεουδαρχικών, φτωχών αγροτικών περιοχών στο σύνολο της κοινωνικής δομής, στο χάσμα στην εκπαίδευση που προκαλούνταν από δω, το οποίο με τη σειρά του αποτελεί προϋπόθεση για τη διατήρηση των θέσεων επιρροής της εκκλησίας. Ο «ιστορικός συμβιβασμός» (compromesso storico) στην αντίληψη του Τολιάτι δεν είναι το πρόγραμμα ενός ταξικού συμβιβασμού, αλλά η από τις ιδιαίτερες συνθήκες της Ιταλίας γεννηθείσα και από την πολιτισμική θεωρία του Γκράμσι αναχθείσα στρατηγική για τη δημιουργία της ενότητας των μαζών στον πόλεμο θέσεων της ταξικής πάλης.

Μια τέτοιου είδους στρατηγική πρέπει να σχεδιαστεί από την ιδιαίτερη συγκεκριμένη θέση μιας χώρας και να πραγματοποιηθεί στη διαρκή θεωρητική και οργανωτική-πρακτική ανάκλαση αυτής της ιδιαιτερότητας. Όταν η μετάβαση από τον καπιταλισμό στο σοσιαλισμό δεν μπορεί να τελεστεί θεσμικά με μια βραχυπρόθεσμη κρισιακή επαναστατική φάση, αλλά τραβά μέσα από μια μακρά περίοδο του πολέμου θέσεων, τότε αυτό έχει συνέπειες για τη συγκεκριμένη προγραμματική του Κομμουνιστικού Κόμματος. Αυτό, πρέπει να κατακτά στον καθημερινό μικρό αγώνα ιδεολογικές και θεσμικές θέσεις, από τις οποίες μπορεί να ωθείται

παραπέρα το μεταβατικό προτσές. Πάνω σ΄ αυτό το θέμα είχε πει ο Τολιάτι το 1957 στη Σύσκεψη των Κομμουνιστικών Κομμάτων με την ευκαιρία της 40ης επετείου της Οκτωβριανής Επανάστασης στη Μόσχα: «Στο παρελθόν ήμασταν πάντα της άποψης, ότι τα συνθήματα παροδικού χαρακτήρα μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο σε περιόδους οξείας επαναστατικής κρίσης. Σήμερα έχουμε μια εντελώς διαφορετική στάση. Έχουμε καταλήξει στο συμπέρασμα, ότι στη σημερινή μεταβατική περίοδο από τον καπιταλισμό στο σοσιαλισμό και κυρίως εκεί, όπου το μαζικό κίνημα στο δρόμο για δημοκρατικές κατακτήσεις έχει προχωρήσει πολύ μπροστά και όπου έχει μεγάλη δύναμη, ακόμη και σε μια κατάσταση όπως η σημερινή, μπορούν να χρησιμοποιηθούν συνθήματα παροδικού χαρακτήρα τόσο οικονομικού όσο και πολιτικού περιεχομένου. (...) Ξεκινήσαμε από αυτές τις σκέψεις όταν αναπτύξαμε το μέρος εκείνο της πολιτικής μας, το οποίο χαρακτηρίσαμε ως πάλη για δομικές μεταρρυθμίσεις. Μια από αυτές είναι η αγροτική μεταρρύθμιση. Στο πολιτικό πεδίο περιλαμβάνονται η καθιέρωση της περιφερειακής αυτονομίας, η κατάργηση των νομαρχών κτλ. Στον τομέα επίσης της οικονομίας, της βιομηχανικής οργάνωσης, της οικονομικής δραστηριότητας του κράτους, της φορολογίας κτλ μπορούμε να θέσουμε τα αιτήματά μας και να παλέψουμε για αυτά, όπου το κύριο χτύπημα στρέφεται ενάντια στο μεγάλο μονοπωλιακό κεφάλαιο. Προσπαθούμε να κινητοποιήσουμε περισσότερο ή λιγότερο τις πολυάριθμες ομάδες των μεσαίων στρωμάτων, των βιοτεχνών, των μικρών αγροτών καθώς και των μικρών επιχειρηματιών και μ΄ αυτό τον τρόπο να απομονώσουμε τις πιο αντιδραστικές, τις πιο παρασιτικές ομάδες της κοινωνίας. Το κόμμα της εργατικής τάξης αποδεικνύει έτσι, ότι επιδιώκει ένα μεγάλο στόχο, το σοσιαλισμό, ότι όμως έτσι έχει ένα πρόγραμμα για την καθοδήγηση της κοινωνίας προς το συμφέρον των πλατιών μαζών, ότι αυτό το πρόγραμμα σήμερα μπορεί να πραγματοποιηθεί και ότι με την πραγματοποίησή του ανοίγεται ένας νέος δρόμος για το προχώρημα προς το σοσιαλισμό. Δε θα φτάσουμε αμέσως στο σοσιαλισμό, αλλά μέσα από ένα περίπλοκο προτσές οικονομικής και πολιτικής ανάπτυξης, στην πορεία του οποίου θα υπάρξουν μεταβατικές φάσεις, οι οποίες προξενούνται από την όλη κατάσταση στον κόσμο και στη χώρα. Έχουμε καθήκον να εργαζόμαστε στις μάζες με τα κατάλληλα πολιτικά συνθήματα και με την αντίστοιχη δράση, ώστε το προτσές αυτό να επιταχυνθεί».

Η μεταβατική περίοδος είναι η περίοδος στην οποία πρέπει να κατακτηθεί η ηγεμονία της εργατικής τάξης. Για το σκοπό αυτό η διείσδυση στους θεσμούς είναι εξίσου σημαντική με την αλλαγή των τρόπων συμπεριφοράς, της στάσης αξιών, της κοσμοαντίληψης. Σε όλους τους τομείς της ενότητας βάσης και εποικοδομήματος –την οποία ο Γκράμσι χαρακτηρίζει ως «ιστορικό μπλοκ» (blocco storico)- διεξάγεται αυτή η πάλη. Η πρώτη φάση του είναι η πάλη για μια αντιμονοπωλιακή δημοκρατία, για την κατάκτηση θέσεων στο κράτος, ανεξάρτητα από τον ακόμη συνολικό του καπιταλιστικό σχηματισμό, για την επιβολή των

άμεσων συμφερόντων των μαζών, όπως αυτό είναι επίσης δυνατό [να συμβεί] εν μέρει. Ακριβώς, αυτή η μακρόχρονη πάλη για «χαρακώματα και οχυρώσεις» (όπως έλεγε ο Γκράμσι), αποτελεί την ιδιαιτερότητα τού πολέμου θέσεων, η οποία (σύμφωνα με τα λόγια του) απαιτεί εξαιρετική επιμονή και εφευρετικότητα.

Εθνικό και διεθνές

Ο Τολιάτι στη νεκρολογία του για τον Γκεόργκι Δημητρώφ (1882 – 1949) κατέστησε σαφές, ότι οι διαφοροποιήσεις στις στρατηγικές των κομμουνιστικών κομμάτων ήταν το αποτέλεσμα της σχετικής σταθεροποίησης του καπιταλισμού μετά την Οκτωβριανή Επανάσταση. Εκεί γράφει, κοιτάζοντας πίσω στη δεκαετία του τριάντα, στοχεύοντας όμως και στην κατάσταση μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο: «Το Ενιαίο Μέτωπο και το Λαϊκό Μέτωπο για το τσάκισμα του φασισμού, η ενότητα των εθνικών δυνάμεων για την προφύλαξη των λαών από την καταστροφή, και ως εκ τούτου η αναζήτηση για νέες μορφές της στρατηγικής και τακτικής μας, καθώς και η αναζήτηση για ένα νέο είδος, το θέσιμο και η λύση του προβλήματος της κατάκτησης της εξουσίας από την εργατική τάξη –αυτές ήταν οι συγκεκριμένες μορφές έκφρασης μιας μεγάλης πολιτικής με την οποία καταπιάστηκαν και επικράτησαν οι κομμουνιστές υπό την καθοδήγηση του Δημητρώφ (...) Η ρήξη με όλα τα παλιά σχήματα και η διαρκής αναζήτηση για τη σωστή κατανόηση της πραγματικής κατάστασης στην οποία πρέπει να αντιστοιχεί πάντα η πάλη, περιελάμβαναν αναπόφευκτα την ανάγκη να εναρμονίζουμε την πολιτική μας με τις εθνικές συνθήκες και παραδόσεις. Αυτό δεν σήμαινε απομάκρυνση από το διεθνισμό, αλλά είναι το μοναδικό μέσο που κάνει το διεθνισμό ένα πράγμα ζωντανό, μια ενότητα η οποία προκύπτει και σταθεροποιείται στην αναγκαία ποικιλομορφία».

Από το 7ο Συνέδριο της Κομιντέρν έμπαινε μπροστά στο διεθνές εργατικό κίνημα να καθορίσει τους ειδικούς εθνικούς στόχους και δρόμους στα διάφορα μέτωπα της διεθνούς ταξικής πάλης κάτω από άνισες αφετηριακές συνθήκες, χωρίς να απομακρύνεται από το διεθνισμό. «Το πρόβλημα που εμφανίζεται εδώ ξανά», γράφει ο Τολιάτι σε ένα δοκίμιο για τον Λένιν, «είναι το πρόβλημα της διαφορετικότητας των συνθηκών και των καταστάσεων στις ξεχωριστές χώρες. Το να είναι κανείς πληροφορημένος, σημαίνει, ότι είναι σε θέση να αντιληφθεί αυτές τις διαφορές, να τις λάβει υπόψη του». Ο Τολιάτι αναφέρεται εδώ σε μια, όπως λέει, «σαφή υπόδειξη για τις ιδιαιτερότητες των ξεχωριστών χωρών», την οποία είχε κάνει ο Λένιν με την ευκαιρία του 3ου Συνεδρίου της Κομιντέρν, δηλώνοντας: «Οι επαναστατικές αρχές πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στις ιδιαιτερότητες των διαφόρων χωρών. Η επανάσταση στην Ιταλία θα λάβει χώρα διαφορετικά απ΄ ό,τι στη Ρωσία. Θα ξεκινήσει διαφορετικά. Και μάλιστα πως; Αυτό δεν το ξέρετε ούτε εσείς ούτε εμείς» (LW 32,

σ. 488) [LW = Έργα του Λένιν, γερμανική έκδοση]. Και ο Τολιάτι συνεχίζει: «Το να τίθεται ο ισχυρισμός ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες κάθε χώρας, είναι ένα θέμα απλό. Δύσκολο αντιθέτως είναι, να γνωρίζει κανείς τις ιδιαιτερότητες και από τη γνώση τους να συνάγει σωστά συμπεράσματα. (...) Αυτή ήταν η βάση της δημιουργικής δραστηριότητας του Αντόνιο Γκράμσι. Το Κόμμα μας σημείωσε πρόοδο, στο βαθμό που κατανόησε, στο πλαίσιο της μεγάλης ιστορικής και πολιτικής προοπτικής, η οποία είναι κοινή για το σύνολο του σοσιαλιστικού και εργατικού κινήματος, και κατά τη διάρκεια των αλλαγών και των στροφών στη διεθνή κατάσταση, να προσαρμόζει τη στρατηγική του, τη πολιτική και τους αγώνες του, ολοένα και καλύτερα στη συγκεκριμένη εθνική κατάσταση».

Κατανόηση και ανάπτυξη του παρόντος

Το τόξο στη πολιτισμική θεωρία του Γκράμσι κλείνει. Αυτή δεν εννοεί φυσικά τον πολιτισμό σαν εκπαιδευτικό πλούτο των ανώτερων στρωμάτων, αλλά σαν πλαίσιο των οριζουσών δράσης του λαού, σαν την «καθημερινή φιλοσοφία» ή την «φιλοσοφία-του-καθενός», η οποία παρέχει τους μηχανισμούς ελέγχου για τις αποφάσεις. Όταν επομένως πρόκειται για [το ζήτημα] της κινητοποίησης των μαζών, τότε πρέπει να κατανοηθεί σωστά και να επηρεαστεί το σύμπλεγμα των υλικών σχέσεων και η παρουσίασή τους στη συνείδηση. Αυτό σημαίνει σύνδεση με όλα τα περιεχόμενα των εθνικών παραδόσεων. Αυτά πρέπει να ξεκινήσουν σαν κληρονομιά, η οποία ταυτόχρονα θα προσληφθεί, θα τής γίνει κριτική και θα αναπτυχθεί παραπέρα. Ο Γκράμσι γράφει: «Πως και γιατί είναι το παρόν κριτική του παρελθόντος, πέρα απ΄ του ότι είναι και "υπέρβασή" του; Πρέπει να έχουμε μια ακριβή επίγνωση αυτής της πραγματικής κριτικής και να τής δώσουμε όχι μόνο θεωρητική αλλά και πολιτική έκφραση. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να είμαστε τόσο σταθερά συνδεδεμένοι με το παρόν, που οι ίδιοι να συνεισφέρουμε δημιουργώντας το, έχοντας επίγνωση του παρελθόντος και της συνέχειάς του που προκύπτει από αυτό». Την αρχή [Prinzip] αυτής της συνέχειας τη δίνει ο Γκράμσι: «Οι ιδέες είναι μεγάλες στο βαθμό που είναι επίκαιρες, δηλαδή, στο βαθμό που ξεκαθαρίζουν μια πραγματική σχέση, η οποία είναι σύμφυτη με την κατάσταση, και στο βαθμό που ξεκαθαρίζουν, δείχνοντας συγκεκριμένα το προτσές των ενεργειών, μέσω του οποίου μια οργανωμένη συλλογική βούληση φέρνει στο φως αυτή τη σχέση».

Το τι σημαίνει επικαιροποίηση, το όρισε επακριβώς ο Τολιάτι για την κατάσταση μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο πόλεμο: δηλαδή την πρόσληψη του αστικού ουμανισμού, της αστικής δημοκρατίας σαν ενωτικό στοιχείο του αντιφασισμού, του οποίου η ηγετική δύναμη στο αντιστασιακό κίνημα ήταν οι κομμουνιστές: «Η μεγαλύτερη δυσκολία για τους ιταλούς κομμουνιστές βρισκόταν στο γεγονός, ότι η εγκαθίδρυση της φασιστικής δικτατορίας έκανε αναγκαίο να καταπιαστούμε ως βάση της πολιτικής μας με το ζήτημα της δημοκρατίας.

Αυτό ήταν το πιο σημαντικό απ΄ όλες τις ιδιαιτερότητες που έπρεπε να λάβουμε υπόψη μας. Ήταν ή δεν ήταν δυνατό, στην ιστορική περίοδο, στην οποία η σοσιαλιστική επανάσταση βρίσκεται στην ημερήσια διάταξη, να διεξαχθεί ένας αγώνας για την αποκατάσταση των δημοκρατικών ελευθεριών, οι οποίες αποτελούσαν το περιεχόμενο των αστικών επαναστάσεων και τις οποίες εξάλειψε εντελώς ο φασισμός; Αναζητήσαμε και βρήκαμε τη λύση σε μια βαθύτερη ανίχνευση του έργου του Λένιν. Εδώ, δεν αρκούσε η διαπίστωση ότι η εργατική τάξη δεν πρέπει ποτέ να περιορίσει την πάλη της μόνο στο καθαρά οικονομικό πεδίο, ότι πολύ περισσότερο, για να μπορέσει η εργατική τάξη να εξασφαλίσει τη βελτίωση της οικονομικής της κατάστασης και να τραβήξει μπροστά στο δρόμο για το σοσιαλισμό, είναι αναγκαία η επιβολή όλο και πιο πλατιών δημοκρατικών ελευθεριών και η πάλη για τη δημοκρατία. Το ζήτημα που έμπαινε ήταν αυτό, της ίδιας της ανάπτυξης της επανάστασης και του περιεχομένου της. Στη βάση της λενινιστικής στρατηγικής γραμμής, της οποίας έγινε επεξεργασία υπό την καθοδήγηση του Αντόνιο Γκράμσι, καλέσαμε για πάλη και οργανώσαμε πριν απ΄ όλα την εργατική τάξη για το γκρέμισμα του φασισμού, αλλά στο πλευρό της και τις αγροτικές μάζες, τον πληθυσμό του Νότου και των νησιών, τα εργαζόμενα μεσαία στρώματα, τους πρωτοπόρους διανοούμενους. Έτσι, πραγματοποιήθηκε στη πάλη, εκείνη η ηγεμονία του προλεταριάτου, χωρίς την οποία η προέλαση προς το σοσιαλισμό δεν είναι δυνατή. Όταν ο φασισμός κατάρρευσε, η εργατική τάξη και το πρωτοπόρο Κόμμα της βρίσκονταν στη κεφαλή του μεγάλου απελευθερωτικού κινήματος. Αυτό καθόρισε τον χαρακτήρα του κινήματος».

Σημείωση της «junge Welt»: Ο Hans Heinz Holz (1927 – 2011) έγραψε τη διδακτορική του διατριβή στον Ernst Bloch[Έρνστ Μπλοχ] και δίδαξε φιλοσοφία στο Μάρμπουργκ και στο Γκρόνινγκεν (Ολλανδία).

Πηγή: junge Welt, 03/05/2007

orizondas.blogspot.gr